

[Landbrugsministeren.]

April 1899 og senere, Jordlovene af 4. Oktober 1919 og Lovene af 14. Maj 1934 og af 29. Marts 1943.

Lovforslagene opnaaede ikke Vedtagelse i Samlingen 1946—47, men de i Forslagene indeholdte Bestemmelser angaaende Bevillinger, Maksimumsbeløb for Statslaan samt Rente- og Afdragsvilkaar blev optaget i et Lovforslag om Ændring af Lov Nr. 150 af 29. Marts 1943, og dette Lovforslag blev gennemført som Lov Nr. 186 af 4. Juni 1947.

Det nu forelagte Forslag til en ny Statshusmandslov er, bortset fra de særlige Regler om Statens Adgang til Erhvervelse af Jord, i det væsentlige i Overensstemmelse med det i Samlingen 1946—47 forelagte Forslag, og jeg kan derfor angaaende denne Del af Bestemmelserne henholde mig til de udførlige Bemærkninger, hvormed Forslaget i Samlingen 1946—47 blev forelagt, samt de supplerende Bemærkninger, der er føjet til det nu forelagte Forslag.

Til de Bestemmelser i Forslaget, der væsentligt adskiller sig fra Bestemmelserne i det i forrige Samling behandlede Forslag, skal jeg tillade mig at knytte nogle Bemærkninger.

I § 1 og § 4 foreslaas fastsat Bestemmelser angaaende Nedsættelsen af Tremandsudvalg i hver Kommune, i hvilken der findes mindre Landbrug. Saadanne Tremandsudvalg er allerede i Henhold til Landbrugsministeriets Cirkulære af 28. Februar 1947 blevet nedsat i praktisk taget samtlige Kommuner, hvori der findes Landbrug, men da der ved Bestemmelser i Forslagets § 8 foreslaas paalagt Tremandsudvalgene videregaaende Opgaver end hidtil, maa det anses for ønskeligt, at Nedsættelsen af Udvalgene lovfæstes.

I § 5, der svarer til §§ 4 og 5 i det i forrige Samling behandlede Forslag, er der i Stk. 3 indføjet en Bestemmelse om, at der ved Valget mellem flere kvalificerede Ansøgere bl. a. lægges Vægt paa, om de paagældende har søgt faglig Dygtiggørelse.

Bestemmelserne i Forslagets § 8 adskiller sig væsentligt fra § 8 i det i forrige Samling behandlede Forslag, der støttede sig paa Flertalsindstillingen fra den tidligere nævnte Kommission.

For nedbrændte Ejendomme med mindst 12 000 Kr.s Grundværdi foreslaas der i § 8, Stk. 1 og 2, i Lighed med det i forrige Samling behandlede Forslag tillagt Staten en Forkøbsret til hele Ejendommen, dog saaledes, at Forkøbsretten i Modsetning til Forslaget i 1946—47 giver Staten Ret til

at indtræde i Køberens Sted i en Handel om Ejendommen enten paa de mellem Køber og Sælger aftalte Vilkaar eller — saafremt Sælgeren forlanger dette — paa Vilkaar, som fastsættes af det i Stk. 16 omhandlede Vurderingsnævn.

I det nu forelagte Forslags § 8, Stk. 3—5, foreslaas der tillagt Staten Ret til saavel ved Ejerskifte som ved Bortforpagtning af Landejendomme med Grundværdi over 25 000 Kr. at kræve Jord, som der er Behov for til Udstykning af selvstændige Brug, Byggegrunde til Arbejderboliger eller Tillægsparcereller, afgivet inden for det Maksimum, som angives i en nærmere fastsat Skala, dog med Lempelse ved Overdragelse og Bortforpagtning mellem nære Slægtninge. Dog kan i intet Tilfælde en Ejendom bringes under 25 000 Kr.s Grundværdi.

I Stk. 9 foreslaas der tillagt Staten Ret til i Tvangsauktionstilfælde at kræve Jordafstaaelse inden for det i nævnte Skala anførte Maksimum for Landejendomme med Grundværdi over 20 000 Kr.

Den Skala, som foreslaas anvendt ved Afgørelsen af, hvor store Arealer der kan kræves afgivet af en Ejendom, indeholdes i § 8, Stk. 3. For de mindste af Afstaaelsespligten omfattede Ejendomme, nemlig Ejendomme under 40 000 Kr.s Grundværdi, kan der højst kræves afgivet Jord svarende til 10 pCt. af Grundværdien. Skalaen er derefter jævnt stigende op til de største Ejendomme, nemlig Ejendomme med mindst 180 000 Kr.s Grundværdi. Af saadanne Ejendomme kan der kræves afgivet indtil 50 pCt. af Grundværdien. Ved Overdragelse eller Bortforpagtning mellem nære Slægtninge nedsættes Afstaaelsespligten dog til ⁹/₁₀.

I § 8, Stk. 10 og 11, foreslaas tillagt Staten Ret til uanset Ejerskifte, Bortforpagtning m. v., naar Ejere af mindre Landbrug fremsætter Anmodning derom gennem det i den paagældende Kommune nedsatte Tremandsudvalg eller gennem Husmandsbrugskommissionen, at kræve Jord til indeklemt Brug afstaaet fra en Ejendom, for saa vidt denne ikke derved nedbringes under 25 000 Kr.s Grundværdi. Statens Ret til at kræve Jordafstaaelse i disse Tilfælde foreslaas dog undergivet saadanne Betingelser og Begrænsninger, som i det væsentlige svarer til de Regler for Ekspropriation af Jord, som indeholdtes i det af Rigsdagen i Samlingen 1936—37 behandlede Forslag til Lov om Tilvejebringelse af Tillægsgjord til mindre Landbrug i den Skikkelse, hvori Forslaget blev vedtaget af Folketinget ved tredje Behandling.

Kontrollen med Overholdelsen af Be-